

بررسی و تجزیه و تحلیل علل بروز حوادث در ماشین آلات ساختمانی (مطالعه موردی استان مازندران)

محمود حسن پور^۱، حیدر اعظمی^۲، قاسم انصاء^۳

۱- استادیار و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد قائمشهر

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی و مدیریت ساخت موسسه آموزش عالی غیر انتفاعی طبری بابل

heidar_azami@yahoo.com

خلاصه

حوادث ناشی از کار در جهان هر ساله میلیون‌ها انسان را با خطرات گوناگون مواجه می‌سازد. صنعت ساختمان که یکی از اشتغال‌زاترین و پر مخاطره‌ترین صنایع در دنیا و نیز کشورمان می‌باشد به علت دارا بودن ریسک‌ها و کانون‌های خطر بسیار متنوع و پیچیده درصد بالایی از این حوادث را به خود اختصاص داده است. اما این حوادث محدود به افتادن از ارتفاع، برق گرفتگی و تماس با مواد و مصالح نمی‌شود. کار در نزدیکی ماشین‌آلات و تجهیزات نیز می‌تواند یکی از عوامل بروز حادثه باشد. از این رو سعی شده در این پژوهش به بررسی تلفات در صنعت ساخت و ساز استان مازندران با تمرکز بر شناسایی و تعیین علل تلفات مرتبط با ماشین‌آلات پرداخته شود. نتایج حاصل از این مطالعه نیز می‌تواند در اقدامات پیشگیرانه و ایجاد یک محیط کار امن مفید باشد. داده‌ها و اطلاعات این پژوهش از سازمان کار و امور اجتماعی استان مازندران به دست آمده و حوادث رخ داده از سال ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰ مورد بررسی قرار گرفته است.

کلمات کلیدی: حادثه/ماشین آلات/نقاط کور/کارگران ساختمانی / تلفات و مرگ و میر

۱. مقدمه

امروزه با پیشرفت روز افزون ماشین و صنعت در همه شئون اجتماعی، اقتصادی، زندگی، اهمیت کاربرد صحیح از ابزار و ماشین‌آلات صنعتی و مسائل مربوط به ایمنی در صنعت بیش از پیش محسوس است. از طرفی در کلیه کشورها با هر درجه از رشد صنعتی و اجتماعی آثار زیان بار وحشتناک حوادث ناشی از کار نسبت به نیروی انسانی و سرمایه مادی و معنوی آنچنان عظیم است که تنها با وضع قوانین و مقررات نمی‌توان آن آثار را زدود و یا کاهش داد [۱]. در حال حاضر حوادث ناشی از کار به عنوان سومین عامل مرگ و میر در جهان، دومین عامل مرگ و میر در ایران بعد از تصادفات رانندگی و یکی از مهمترین ریسک فاکتورهای مهم بهداشتی، اجتماعی و اقتصادی در جوامع صنعتی و در حال توسعه مطرح می‌باشند [۲]. در این میان صنعت ساخت و ساز همواره به عنوان یکی از صنایع پرخطر در سراسر دنیا و همچنین در کشور ما محسوب می‌شود. کارگران ساختمانی برای رسیدن به هدف اغلب کارهای روزانه را در محیطی شلوغ و گاهی پر خطر به انجام می‌رسانند و در مقایسه با کارگران در سایر صنایع، آمار قابل توجهی از میزان صدمات را به خود اختصاص می‌دهند، زیرا محیط کار در یک پروژه‌ی عمرانی به طور مداوم در حال تغییر می‌باشد و کارگران ساختمانی اغلب با خطرات جدیدی مواجه می‌شوند که برخی از این موارد توسط کارگران دیده نمی‌شود. از این رو شناخت عوامل حوادث ناشی از کار، نقش برنامه‌های پیشگیری از آن را مشخص می‌سازد. روشن است بهترین راه برای آشنا ساختن کارگران و کارفرمایان به مسایل ایمنی و بهداشت کار گسترش آموزش مسائل مذکور می‌باشد. بنابر این، دسترسی به آمارهای صحیح و بموقع یکی از مبانی برنامه ریزی جهت آموزش و آگاهی کارگران و کارفرمایان از نتایج حوادث ناشی از کار و راههای پیشگیری از آن می‌باشد [۳].

^۱ استادیار و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد قائمشهر

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی مدیریت و ساخت موسسه آموزش عالی طبری بابل

^۳ دانشجوی کارشناسی معماری موسسه آموزش عالی غیرانتفاعی خزر محمودآباد